

Tiết: 39
Tuần: 10 (29)

Phần III: LỊCH SỬ THẾ GIỚI CẬN ĐẠI

Chương I: CÁC CUỘC CÁCH MẠNG TƯ SẢN (Từ giữa XVI- cuối XVIII)

Bài 29

CÁCH MẠNG HÀ LAN VÀ CÁCH MẠNG TƯ SẢN ANH

I. Kiến thức:

- Cách mạng tư sản là một hiện tượng xã hội hợp quy luật, là kết quả của sự xung đột giữa lực lượng sản xuất mới TBCN với quan hệ sản xuất lạc hậu phong kiến. CM bùng nổ nhằm lật đổ quan hệ sản xuất phong kiến mở đường cho CNTB phát triển.
- Quần chúng nhân dân, chủ yếu là nd là động lực của CM nhưng không phải là đồng minh của giai cấp tư sản. Sau khi giành chính quyền, giai cấp tư sản tiếp tục đàn áp, bóc lột nhân dân lao động nặng nề, tinh vi hơn.
- Cách mạng tư sản không thủ tiêu áp bức, bóc lột mà chỉ thay thế sự bóc lột của chế độ phong kiến bằng bóc lột của tư bản.

II. Trọng tâm: Cách mạng tư sản Anh

Mở rộng	Kiến thức cơ bản HS cần nắm
+ Sự ptriển của công trường thủ công dần lấn át phường hội. Sản phẩm tăng nhanh, kích thích hoạt động ngoại thương phát triển, nhất là ngành len dạ, buôn bán nô lệ da đen. + Thương nghiệp: đạt nhiều thành tựu,	I- Cách mạng Hà Lan:(GT) II- Cách mạng tư sản Anh: 1.Tình hình nước Anh trước cách mạng: * Kinh tế: - Đầu thế kỉ XVII, nền kinh tế TBCN ở Anh phát triển mạnh nhất châu Âu.- Biểu hiện: + Công nghiệp: các công trường thủ công chiếm ưu thế hơn phường hội + Ngoại thương phát triển mạnh mẽ

thị trường dân tộc hình thành, , mở rộng buôn bán với thế giới.

=> Tóm lại:: Sự phát triển thương nghiệp TBCN làm thay đổi bộ mặt nước Anh, nhiều thành phố lớn mọc lên. Luân Đôn trở thành trung tâm công nghiệp, thương mại & tài chính lớn nhất nước Anh.

- GV: Sự phát triển ngành len dạ → nghề nuôi cừu → 1 bộ phận quý tộc Anh chuyển sang kinh doanh theo hướng TBCN, trở thành quý tộc mới.

(bán len dạ và buôn nô lệ).

+ Nông nghiệp: nhiều quý tộc kinh doanh theo lối tư bản chủ nghĩa bằng cách "rào đất cướp ruộng". Họ trở thành quý tộc mới; còn nông dân mất đất thì nghèo khổ.

* **Chính trị:** là nước quân chủ chuyên chế do vua Sác-lơ I đứng đầu ngăn cản trở tư sản và quý tộc mới phát triển theo con đường tư bản.

* **Xã hội:** chia 2 phe đối lập nhau:

- *Quý tộc phong kiến (vua) >< Tư sản, quý tộc mới, nông dân*

2. Diễn biến của CM: 2 gđ

* **Nguyên nhân trực tiếp:** 4/1640, vua Sác-lơ I triệu tập Quốc hội (đa số là quý tộc mới và tư sản) nhằm tăng thuế. Quốc hội không chấp thuận.

* **Giai đoạn 1: (1640- 1648):**

- Ô. Crôm-oen (1599 – 1658): là nhà hã chính trị, chỉ huy quân sự nổi tiếng với “đội quân sườn sắt”, chủ yếu là nông dân, làm nên chiến thắng Nê-dơ-bai (1645). - Vai trò của Crôm-oen đối với CM: + Trước 1649, dựa vào ND thực hiện 1 số nhiệm vụ CM: lật đổ chế PK, xử tử nhà vua, thiết lập nên Cộng hòa; + Sau 1649, bảo vệ quyền lợi cho GC TS & QT mới. + Năm 1653 Crôm Oen lập nên độc tài quân sự. + Năm 1658 Crôm-oen qua đời. Quốc hội và phong kiến cũ thỏa hiệp. - <i>Vì sao cách mạng Anh có sự thỏa hiệp giữa Quốc hội với lực lượng phong kiến cũ?</i> → Điểm quan trọng về thái độ hai mặt của giai cấp tư sản Anh: Khi chưa đủ	- Tháng 8/1642, Sác-lơ I tuyên chiến với Quốc hội, nội chiến bùng nổ. - Nhờ sự chỉ huy tài giỏi của Ô-li-vo Crôm Oen nên Quốc hội giành thắng lợi * Giai đoạn 2: (1649- 1688): - Năm 1649, Sác-lơ I bị xử tử. Anh trở thành nước cộng hòa. Cách mạng đạt tới đỉnh cao. - Tuy nhiên, chỉ có tư sản và quý tộc mới được hưởng quyền lợi, nên nhân dân tiếp tục đấu tranh. - Để đối phó với nhân dân, quý tộc mới và tư sản thỏa hiệp với phong kiến thiết lập chế độ quân chủ lập hiến (12/1688).

mạnh, vì lợi ích của giai cấp mình, thì chúng lừa phỉnh quần chúng đứng lên tranh đấu chống chế độ phong kiến, mà còn lôi kéo cả một bộ phận quý tộc mới (từng là kẻ thù của mình trước đó) tạo nên một liên minh chính trị mới. Khi cách mạng thành công, giai cấp tư sản phản bội lại quần chúng cách mạng, đồng thời củng cố liên minh quý tộc - tư sản bằng việc thiết lập một thể chế chính trị Quân chủ lập hiến. - Quân chủ lập hiến: nhà vua "trị vì" mà không "cai trị" vì không có thực quyền. Quyền lực chính trị tập trung trong tay quốc hội lập hiến của giai cấp tư sản.	3. Tính chất, ý nghĩa: - Ý nghĩa: Lật đổ chế độ phong kiến. Mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển. - Tính chất: Là cuộc cách mạng không triệt để vì vẫn còn ngôi vua; Cách mạng chỉ đáp ứng quyền lợi cho quý tộc mới và tư sản, còn nhân dân không được hưởng gì.

III. Củng cố hướng dẫn HS tự học ở nhà:

* Củng cố: Do đặc điểm, điều kiện của hoàn cảnh lịch sử, cách mạng tư sản hai

nước Hà Lan và Anh nổ ra dưới những hình thức khác nhau, giải quyết những nhiệm vụ cụ thể khác nhau, nhưng đều hướng vào mục tiêu chung là lật đổ chế độ phong kiến (bất kì ở ngoài đô hộ hay đang tồn tại, thống trị trong nước), để mở đường cho CNTB phát triển. Đây là những sự kiện mở đầu cho một thời kì đấu tranh quyết liệt để giải quyết vấn đề "ai thắng ai" giữa CNTB đang lên với chế độ phong kiến đã già nua, suy tàn, song chưa dễ từ bỏ võ đài chính trị.

* Dẫn dò:

BÀI TẬP

Câu 1. Từ thế kỉ XVII, nền nông nghiệp Anh có điểm gì nổi bật?

- A. Nông nghiệp lạc hậu, manh mún
- B. Nông nghiệp kém phát triển, bị nông phẩm của Pháp cạnh tranh
- C. Phương thức kinh doanh tư bản chủ nghĩa thâm nhập mạnh vào nông nghiệp
- D. Bắt đầu cuộc cách mạng trong lĩnh vực nông nghiệp

Câu 2. Tầng lớp quý tộc mới ở Anh là

- A. Tầng lớp có nguồn gốc quý tộc phong kiến, cấu kết với tầng lũ bóc lột nhân dân
- B. Tầng lớp có quyền lợi chính trị gắn với quý tộc phong kiến, nhưng lại có quyền lợi kinh tế gắn liền với giai cấp tư sản
- C. Tầng lớp có quan hệ gần gũi với nhân dân
- D. Tầng lớp đã thực hiện nhiều chính sách tiên bộ đối với nhân dân

Câu 3. Ý **không** phản ánh đúng những biện pháp mà chính quyền phong kiến Anh đã thực hiện nhằm cản trở sự phát triển kinh doanh của tư sản và quý tộc mới là

- A. Đặt ra nhiều thứ thuế mới
- B. Nhiều đặc quyền phong kiến vẫn được duy trì
- C. Cấm tư sản và quý tộc mới kinh doanh một số ngành công nghiệp
- D. Nhà nước độc quyền thương mại, thu thuyền bè

Câu 4. Từ thế kỉ XVI, ngành sản xuất nào dưới đây được đánh giá là ngành sản xuất nổi tiếng nhất ở Anh?

A. Sản xuất thủ công nghiệp.

B. Sản xuất nông nghiệp,

C. Sản xuất len dạ.

D. Sản xuất và chế biến thủy tinh.

Câu 5. Trong xã hội nước Anh trước cách mạng, đã tồn tại mâu thuẫn nào?

A. Giữa tư sản và quý tộc mới với chế độ quân chủ.

B. Giữa nông dân với quý tộc, địa chủ.

C. Giữa vô sản với tư sản, quý tộc mới.

D. Giữa quý tộc mới với tư sản.

Câu 6. Khi nước Anh trở thành nước cộng hòa, quyền hành nằm trong tay giai cấp nào?

A. Quý tộc mới và địa chủ phong kiến.

B. Tư sản và nông dân.

C. Quý tộc mới và tư sản.

D. Quý tộc mới, tư sản và nông dân.

Câu 7. Cuộc cách mạng tư sản Anh diễn ra dưới hình thức nào?

A. Nội chiến.

B. Chiến tranh giải phóng dân tộc.

C. Nội chiến kết hợp với chiến tranh giải phóng dân tộc.

D. Bạo động của giai cấp tư sản chống chế độ phong kiến.

HẾT